

Sygnatura akt Ds. 613/14

POSTANOWIENIE
o umorzeniu dochodzenia

Dnia 21 lipca 2014 roku

Jarosław Wierzba - prokurator Prokuratury Rejonowej w Sokółce
w sprawie Ds. 613/14 o czyn z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia
1997 roku o ochronie zwierząt
działając na podstawie art. 17§1 pkt 3 k.p.k.

postanowił:

umorzyć dochodzenie w sprawie

zaistniałego w dniu 15 października 2013 roku w Bohonikach uboju co najmniej jednej owcy,
bez uprzedniego pozbawienia zwierzęcia świadomości, przez osobę posiadającą
odpowiednie kwalifikacje
tj. o czyn z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie
zwierząt

- wobec stwierdzenia, że szkodliwość społeczna czynu jest znikoma - na podstawie art. 17§1
pkt 3 k.p.k.

UZASADNIENIE

W dniach od 15 do 18 października 2013 roku w Bohonikach społeczność
muzułmańska obchodziła święto Kurban Bajram. W trakcie uroczystości, w dniu 15
października 2013 roku, dokonano złożenia ofiary ze zwierząt poprzez obój co najmniej
jednej owcy.

W związku z tym ustalono co następuje:

Mniejszość tatarska zamieszkuje w Bohonikach od drugiej połowy XVII wieku.
Niemałże od początków ich osadnictwa w miejscowości istniał meczet, a miejscowa
społeczność swobodnie kultywowała swoją religię i obyczaje.

W dniach od 15 do 18 października 2013 roku muzułmanie obchodzili święto Kurban
Bajram - Święto Ofiar. Jest ono uważane za największe w Islamie. Najbardziej
charakterystycznym elementem święta jest rytualny ubój zwierząt. Jest on dokonywany w
tradycyjny sposób, bez uprzedniego pozbawienia zwierzęcia świadomości poprzez
przecięcie nożem gardła. W Polsce główne uroczystości odbywały się w tradycyjnych
wspólnotach muzułmańskich w Bohonikach i Kruszynianach.

W dniu 15 października 2013 roku w Bohonikach, po nabożeństwie w miejscowym
meczecie część uczestniczących w obchodach osób udała się na cmentarz natomiast pozostali
udali się na teren Domu Pielgrzyma, gdzie miał odbyć się ceremonia ofiarowania poprzez
złożenie w ofierze zwierzęcia. Obecna na miejscu grupa działaczy z Ogólnopolskiego
Towarzystwa Ochrony Zwierząt Animals podjęła próbę przeciwdziałania rytuałowi.
Wówczas uczestniczące w uroczystościach osoby wyprosiły je z posesji.

Według relacji Tomasza Miśkiewicza - pełniącego funkcję Muftego i
Przewodniczącego Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej po
opuszczeniu przez protestujących posesji, w stodole, osobiście dokonał uboju jednej owcy.
Według jego słów ubój zwierzęcia został dokonany zgodnie z obrządkiem religijnym czyli

bez wcześniejszego ogłuszenia poprzez podcięcie szyi nożem. W przedmiotowym zdarzeniu brały udział wyłącznie osoby dorosłe wywodzące się ze społeczności muzułmańskiej. Tomasz Miśkiewicz oświadczył, iż dokonując uboju kierował się prawem do swobody wyznania gwarantowanym zarówno przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jak i prawem międzynarodowym.

W dniu 18 listopada 2013 roku Prokuratura Rejonowa w Sokółce wydała postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie uboju co najmniej jednej owcy w czasie obchodów święta Kurban Bajram w dniu 15 października 2013 roku w Bohonikach wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Po rozpoznaniu zażaleń złożonych przez organizacje broniących praw zwierząt Sąd Rejonowy w Sokółce II Wydział Karny postanowieniem z dnia 15 maja 2014 roku uchylił zaskarżone postanowienie i zwrócił sprawę prokuraturze do dalszego prowadzenia postępowania.

W sprawie należy zauważyć co następuje:

Kwestia dopuszczalności uboju i jego zgodności z obowiązującym prawem jest aktualnie przedmiotem sporu zwłaszcza w aspekcie swobód obywatelskich i gwarancji wolności praktykowania religii. Polskie prawo jak też ustawodawstwo unijne nie jest pod tym względem jednoznaczne.

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i aktualnie obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt z treści której wynika, iż zwierzę kręgowie w ubojni może być uśmiercone tylko po uprzednim pozbawieniu świadomości przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, wskazuje, iż mimo istniejących poważnych wątpliwości co do interpretacji obowiązujących przepisów o ochronie zwierząt w zakresie uboju rytualnego, w aktualnym stanie prawnym uznać należy, że uśmiercenie zwierzęcia w sposób i w warunkach opisanych przez Tomasza Miśkiewicza formalnie wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt.

Przestępstwo można zdefiniować jako zachowanie się człowieka będące czynem: realizującym znamiona określone w ustawie karnej, naruszającym - przy braku jakichkolwiek okoliczności usprawiedliwiających - normę sankcjonowaną, czyli formalnie bezprawnym, społecznie szkodliwym w stopniu wyższym niż znikomy, a zatem karygodnym, zawinionym, zagrożonym karą w ustawie.

Dla uznania jakiegoś czynu za przestępstwo konieczne jest zatem wykazanie, że narusza on istotne wartości społeczne, ale w stopniu wyższym niż znikomym (art. 1 § 2 k.k.).

Samo formalne naruszenie przepisu nie jest wystarczające do przypisania odpowiedzialności karnej. Dla uznania jakiegoś czynu za przestępstwo konieczne jest wykazanie, że narusza on istotne wartości społeczne stając się przez to czynem karygodnym. (*Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2006 roku II KK 242/05*)

Wielokrotnie już w orzeczeniach Sądu Najwyższego podkreślano, iż ocena stopnia społecznej szkodliwości konkretnego zachowania powinna być oceną całościową, uwzględniającą okoliczności wymienione w art. 115 § 2 k.k. (tj. rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia), nie zaś sumą, czy pochodną ocen cząstkowych takiej czy innej "ujemności" tkwiącej w poszczególnych okolicznościach i dlatego też, jeżeli w art. 1 § 2 k.k. mówi się o znikomej społecznej szkodliwości czynu, to wymóg znikomości dotyczy społecznej szkodliwości ocenianej kompleksowo, nie zaś jej poszczególnych faktorów (por. wyrok SN z 18 maja 2006 r., WA 9/06, R-OSNKW 2006, poz. 1062 czy wyrok SN z 19 czerwca 2006 r., WA 25/06, R-OSNKW 2006, poz. 1762).

Analizując przedmiotowy czyn stwierdzić należy, iż zawiera on znikomy ładunek społecznej szkodliwości. Przede wszystkim zaznaczyć należy, iż ubój zwierzęcia nie miał charakteru gospodarczego, a został dokonany z pobudek religijnych i stanowił on integralną część święta obchodzonego przez społeczność muzułmańską. Zachowanie Tomasza Miśkiewicza nie było przy tym ukierunkowane na dręczenie zwierzęcia i zadawanie mu zbędnego cierpienia, a on sam, jak wynika z jego zeznań pozostawał w przekonaniu, iż nie popełnia czynu zabronionego. Nie można pominąć przy tym, iż składanie w ofierze zwierząt przez mniejszość tatarską jest bezsprzecznie elementem wielowiekowej tradycji, która do niedawna nie była poddawana szerszej krytyce społecznej.

Dla oceny zachowania Tomasza Miśkiewicza niewątpliwie ma również znaczenie, iż aktualnie brak jest jasnych i sprecyzowanych regulacji, które w sposób konkretny i nie pozostawiający pola do swobodnej interpretacji, ustalałyby zakres ochrony zwierząt i swobody praktyk religijnych i dopuszczalności uboju rytualnego.

Z tego względu postanowiono jak na wstępie.

Prokurator
Prokuratury Rejonowej
Wrocław

Pouczenie:

1. Stronom przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do Sądu Rejonowego w Sokółce (artykuł 306 § 1 kodeksu postępowania karnego).

Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności, bądź przeprowadzenie wskazanych czynności (artykuł 330 § 1 kodeksu postępowania karnego).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wyda ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania. W takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306§1 k.p.k. może w terminie miesiąca o doręczeniu mu zawiadomienia o postanowieniu wnieść akt oskarżenia do Sądu dotychczas po jednym odpisie dla każdego oskarżonego oraz dla Prokuratora.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (artykuł 55 § 3 kodeksu postępowania karnego).

2. Na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje również osobie, od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (artykuł 323 § 2 kodeksu postępowania karnego).

3. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (artykuł 122 § 1 i 2, artykuł 460 kodeksu postępowania karnego).

4. Jeżeli powództwo cywilne zostało zgłoszone w toku postępowania przygotowawczego, organ prowadzący postępowanie załącza pozew do akt sprawy, a postanowienie co do przyjęcia powództwa wydaje sąd po wplynięciu sprawy z aktem oskarżenia; za dzień zgłoszenia roszczenia uważa się wówczas dzień zgłoszenia powództwa (artykuł 69 § 1 kodeksu postępowania karnego).

5. Jeżeli wraz z powództwem cywilnym został zgłoszony wniosek o zabezpieczenie roszczenia, w przedmiocie tego wniosku orzeka prokurator (artykuł 69 § 2 kodeksu postępowania karnego).

6. Na postanowienie co do zabezpieczenia roszczenia przysługuje zażalenie do sądu (artykuł 69 § 3 kodeksu postępowania karnego).

7. W razie umorzenia lub zawieszenia postępowania przygotowawczego pokrzywdzony w terminie zawitym 30 dni od daty doręczenia postanowienia może żądać przekazania sprawy sądowi właściwemu do rozpoznawania spraw cywilnych. Jeżeli pokrzywdzony w terminie tym żądania nie

zgłosi, zabezpieczenie upada, a wniesiony poprzednio pozew nie wywołuje skutków prawnych (artykuł 69 § 4 kodeksu postępowania karnego).

Zarządzenie

- Stosownie do artykułu 100 § 2 i 140 kodeksu postępowania karnego odpis postanowienia doręczyć: k.8, 11, 12, 48, 50, 157, 576, 560, 691 (wraz z drukiem pouczeń o uprawnieniach pokrzywdzonego)

Prokurator
Prokuratury Rejonowej
Jacek Wierzbę